

341.44/.45(4-672EU)

343.98:343.9.02(4-672EU)

ЗАЈЕДНИЧКИ ИСТРАЖНИ ТИМ-ДОБРА ПРАКСА ЗА ЕФИКАСНИЈУ БОРБУ ПРОТИВ ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА У ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ**Доц. др Александар Фалаџић****Апстракт:*

Имајући у виду да државне границе у савременом свијету не представљају скоро па никакав проблем за извршиоце кривичних дјела, посебно за организоване криминалне групе, то је међународна кривичноправна сарадња (полицијска и правосудна) постала средство без којег се не може замислити ефикасно супротстављање криминалу, а нарочито организованом. Супротстављено наведеном имамо општи принцип суверенитета државе који је посебно истакнут у примјени кривичноправних норми. Посљедице одржавања овог принципа су, што се тиче кривичноправне материје, такве да оне недвосмислено доводе до бројних ограничења како у истражном, тако и у фази главног претреса па и касније у смислу екстрадиције и издржавања кривичноправних санкција у другој држави.

Свјedoци смо да процес ограничавања државног суверенитета у кривичноправној материји најбрже се реализује у оквиру Европске уније, што је посљедица уважавања чињенице да савремени транснационални криминалитет угрожава подједнако све државе и да се против њега може успјешно борити само удруженим снагама. Циљ рада је да се институт Заједнички истражни тимови у Европској унији (ЕУ) дефинише са нормативног и практичног аспекта, прикажу његове могућности и које предности он доноси државама чланицама ЕУ те начин на који функционише у практичној примјени и како треће државе (државе које нису чланице ЕУ) могу учествовати у њему. Такође, у раду ће бити приказана и улога Eurorola и Eurojusta као институција од посебног значаја за државе ЕУ у борби против криминала.

Босна и Херцеговина и Р Србија су на путу ка ЕУ и циљ овог рада је да се судије, полицијски истражиоци, тужиоци и академска заједница упознају са овим важним институтом ЕУ у супротстављању транснационалном криминалу, његовим могућностима и обавезама које ће пред нас „ускоро“ доћи.

---

* Тужилаштво БиХ и Универзитет за пословне студије Бања Лука, ул. Јована Дучића 23А Бања Лука, БиХ, e-mail: aleksandar.faladzic@yahoo.com.

Кључне ријечи: заједнички истражни тимови, Европска унија, транснационални криминал, полиција и тужилаштво

УВОД

Интеграциони процеси и стварање Европске уније одликују се, између осталог, и одрицањем држава чланица од дијела државног суверенитета и то у дијелу које је пренијето на саму ЕУ. Споразумом из Мастрихта који је ступио на правну снагу 1993. године дефинисани су чланом 2. циљеви оснивања Европске уније, међу којима су наведени и:

- очување и даљи развој Уније као простора слободе, безбједности и права;
- спровођење адекватних мјера заједничке спољне контроле граница и право на азил и
- спречавање и борба против криминала и гарантовање слобода путничког саобраћаја.

„Постепеним укидањем граница и граничних контрола између држава чланица Европске уније настало је не само јединствено унутрашње тржиште, већ и јединствен криминално-географски простор који је негативно утицао на борбу против криминала и организованог злочина и тиме угрозио безбједност људи у Европској унији. Прекогранична мобилност националних полицијских служби је умногоме мање изражена од мобилности починилаца кривичних дјела.“¹ Међународна кривичноправна сарадња представља непосредну и практичну правну комуникацију између држава посредством примјене различитих облика сарадње у зависности од потреба конкретног случаја, а све у циљу предузимања заједничких акција држава на сузбијању транснационалног криминала. Ова сарадња остварује се на троструком плану:

- а) полицијском;
- б) судском и
- в) законодавном².

Дакле, овај институт представља сарадњу-помоћ коју правосудни и други надлежни органи једне државе пружају истим органима друге државе поводом или у вези са извршеним кривичним дјелом, на основу закључених међународних уговора или националног законодавства. Као правна установа,

---

¹ Андреов, М. 2002. Европол, Европа од А до Ш, Фондација Конрад Аденауер, Бон, стр. 81

² Јовић, В. 2010. Међународни правни стандарди у контексту међународне кривичноправне и полицијске сарадње, Бања Лука: Зборник радова Интернационална асоцијација криминалиста, стр. 43

међународна кривичноправна сарадња заснована је на одређеним начелима³, међу којима су најзначајнији:

1. Начело идентитета-истовјетности норме која подразумева да се сарадња у кривичним стварима може пружити само у случају кад је кривично дјело за које се води кривични поступак прописано у законима обје државе;
2. Начело узајамности или реципроцитета;
3. Начело специјалитета, према коме се држава молиља обавезује да ће водити кривични поступак и изрећи санкцију искључиво за кривично дјело за које је затражило помоћ/сарадњу;
4. Начело *locus regit actum*, према коме се вршење радњи које обухватају међународну кривичноправну сарадњу увијек предузима на начин прописан законодавством замољене државе.

Европска унија, у циљу успешније борбе против транснационалног организованог криминала, прописала је и детаљно развила институт Заједничких истражних тимова (*Joint Investigation Teams-JIT*). Најзначајнији документ који детаљно прописује институт Заједнички истражни тимови је свакако пропис Eurojusta/Europola „Смјернице о легислативи о заједничким истражним тимовима у државама чланицама ЕУ“. Циљ овог документа је разрада самог института, као и унапређење саме међународне кривичноправне сарадње.

Заједнички истражни тим је истражни тим који се оснива на основу споразума између двије или више држава чланица и/или других страна за конкретан случај и за прецизно одређено вријеме његовог трајања. Суштинска предност овог института у односу на традиционалне облике међународне сарадње у кривичним стварима, као што су нпр. паралелне истраге и формалне замолнице полицијских и правосудних органа, је:

- Могућност директне размјене информација међу члановима заједничких истражних тимова без потребе за подношењем формалних захтјева;
- Могућност директног захтјева за спровођење истражних мјера међу члановима тима, без потребе за коришћењем судских налога, што се односи и на захтјеве за примјену мјера присиле;
- Могућност да чланови тима буду присутни током претресања објеката и испитивања у свим укљученим јурисдикцијама, чиме се олакшава превазилажење језичких баријера током испитивања и др;
- Могућност координације активности на мјесту догађаја и неформалне размјене специјалистичког знања;

---

³ Бејатовић, С. 2007. Међународна кривичноправна помоћ и међународни кривични суд, Правни информатор, Инремекс, стр. 16

- Могућност успоставе и унапређења међусобног повјерења између службених лица из различитих јурисдикција и радних окружења;
- Заједнички истражни тим пружа могућност одређивања оптималне стратегије вођења истраге и кривичног гоњења;
- Могућност укључивања Eurorola и Eurojusta и њиховог пружања директне подршке и помоћи;
- Могућност тражења финансијске помоћи од Европске уније, Eurojusta и Eurorola;
- Учешће у Заједничком истражном тиму помаже у подизању свијести о управљању и унапређује вођење међународних истрага.⁴

Савјет министара Европске уније усвојио је 2000. године Конвенцију о узајамној судској помоћи у кривичним стварима којом се жељела потаћи сарадња између правосудних тијела и органа за провођење закона између држава Европске уније, Норвешке и Исланда кроз разраду постојећих механизма, као и уградњом нових механизма, што треба да доведе до ефикасније сарадње у супротстављању транснационалном криминалу.⁵ Савјет министара ЕУ није био задовољан динамиком ратификације ове Конвенције, тако да је 2002. године донио Оквирну одлуку о заједничким истражним тимовима које су државе чланице добиле задатак да реализују до почетка 2001. године.⁶ Наведена одлука имала је за циљ да се имплементира институт Заједничких истражних тимова на подручју Европске уније јер је процијењено у Савјету министара ЕУ да је то у интересу агенција за провођење закона држава чланица. Наиме, концепт заједничких истражних тимова произашао је из убјеђења да су постојеће методе међународне полицијске и правосудне сарадње саме по себи недовољне за ефикасно супротстављање прекограничном организованом криминалу. Преовладало је мишљење да истражиоци агенција за провођење закона и носиоци правосудних функција из двије или више држава могу доста ефикасније да се супротставе транснационалном криминалу ако раде заједно, а да при том имају јасан правни оквир сарадње, као и иста права и обавезе током заједничког рада.

ПРАВНИ ОКВИР, СТРУКТУРА И РАД ЗАЈЕДНИЧКОГ ИСТРАЖНОГ ТИМА

Правни оквир за оснивање заједничких истражних тимова налази се у члану 13. Конвенције о узајамној помоћи у кривичним стварима из 2000.

---

⁴ Приручник о заједничким истражним тимовима, CEPOL 2013. година

⁵ Акт Савјета министара ЕУ од 29. маја 2000. године којим се у складу са чланом 34. Уговора о ЕУ доноси Конвенција о узајамној судској помоћи у кривичним стварима која обухвата државе чланице ЕУ(OJС197)

⁶ Оквирна одлука 2002/465/JHA о заједничким истражним тимовима (OJ L 162 од 20.06.2002)

године, као и у поменутој Оквирној одлуци о заједничким истражним тимовима. Оквирна одлука се у државама чланицама Европске уније спроводи на различите начине и то тако што су поједине државе донијеле посебне законе у вези са заједничким истражним тимовима или су одредбе из Оквирне одлуке уградили у постојеће законе о кривичном поступку, па до држава које се једноставно позивају на директну примјену наведене Конвенције. Оквирна одлука ће бити стављена ван правне снаге кад Конвенција о узајамној помоћи у кривичним стварима из 2000. године ступи на снагу у свим државама чланицама ЕУ. До сада само Италија није спровела Оквирну одлуку, а ни ратификовала Конвенцију.

Заједнички истражни тимови могу се основати и са државама које нису чланице Европске уније, под условом да за то постоји правно упориште. То упориште може бити узражено кроз сљедеће правне облике:

- Међународне правне инструменте;
- Билатералне споразуме;
- Мултилатералне споразуме;
- Националну легислативу (нпр. акон о кривичном поступку).

С тим у вези, сљедећи правни инструменти могу бити правно упориште за оснивање заједничких истражних тимова између држава Европске уније и треће државе:

- Други додатни протокол Конвенције Савјета Европе о узајамној помоћи у кривичним стварима од 20. априла 1959. године (члан 20);
- Конвенција Уједињених народа против транснационалног организованог криминала од 15. новембра 2000. године (члан 19);
- Конвенција о узајамној помоћи и сарадњи царинских управа (Конвенција Наполи) од 18. децембра 1997. године (члан 24);
- Конвенција о полицијској сарадњи у југоисточној Европи (РСС СЕЕ) од 5. маја 2006. године (члан 27) и
- Споразум о узајамној правној помоћи између Европске уније и САД-а (члан 5. и са њим повезана имплементација на националном нивоу).

Члан 13. став 1. наведене Конвенције о узајамној помоћи у кривичним стварима и члан 1. Оквирне одлуке о заједничким истражним тимовима дефинише кад може доћи до формирања заједничких истражних тимова. Треба напоменути да концепт заједничких истражних тимова не полази приоритетно од становишта озбиљности кривичног дјела које се истражује, већ је приоритетно постојање међународне и прекограничне димензије. Заједнички истражни тимови се могу формирати када:

- истраге кривичних дјела које спроводе државе чланице захтијевају тешке и комплексне истражне радње које су повезане с другим државама чланицама;

- више држава чланица проводи истрагу кривичних дјела чије околности захтијевају усклађено, заједничко дјеловање на подручју укључених држава чланица.

До оснивања заједничких истражних тимова обично долази током истрага тешких и сложених кривичних дјела транснационалног криминала, мада се може формирати и код мање опасних кривичних дјела, али је транснационалност нужан елемент. Кад се разматра могућност оснивања заједничког истражног тима нужно је консултовати националне законе и оперативне смјернице кривичних истрага држава чланица како би се установило да предметна истрага задовољава тражене критеријуме.

Захтјев за формирање Заједничког истражног тима најчешће долази од неке од држава Европске уније, али може доћи и од Europolа или Eurojustа. У неким од држава чланицама Европске уније иницијатива за формирање заједничких истражних тимова треба да се поднесе у строго формалном облику и то у форми судског налога. Прије него дође до формалног покретања иницијативе за формирање заједничког истражног тима препоручује се да се полицијски истражиоци, тужиоци и судије који су заинтересовани за предметну истрагу, заједно са представницима Europolа и Eurojustа састану и размотре све аспекте предметне истраге и утврде које је мјере и радње потребно предузети да се оперативно реализују активности на његовом формирању.

Заједнички истражни тим се најчешће формира у држави чланици у којој се очекује да ће у највећем дијелу бити спроведена истрага. То значи да ће један број чланова Заједничког истражног тима привремено радити на подручју изван јурисдикције матичне државе у којој има изворну надлежност у раду на откривању и доказивању кривичних дјела и предузимању истражних радњи, о чему се води рачуна све вријеме спровођења заједничке истраге у свјетлу законитости прикупљених доказа. Такође, треба навести да је веома честа пракса да се заједнички истражни тимови реализују на начин да чланови тима раде свако на својој територији и да при том нико од њих не ради изван територије своје матичне државе. Често се у тиму који је базиран у „држави сједишту заједничког истражног тима“ налази по један представник држава који чине тим, а да се остали чланови налазе у својим матичним државама и да ту предузимају истражне радње. При формирању заједничког истражног тима води се посебно рачуна о географским факторима при чему се исти сагледавају и потребна је флексибилност у проширењу тима ако се за то током истраге укаже потреба, као и језичким баријерама које могу лимитирати квалитет рада унутар тима. Који облик организације заједничког истражног тима ће се реализовати, зависи искључиво од специфичности конкретног случаја поводом кога се и формира тим и при томе се води посебно рачуна о: трошковима, доступности особља, трајању и типу истраге, учешћу правосудног тијела итд.

Као и свака сложена организација, и заједнички истражни тим мора имати јасну структуру одлучивања и руковођења активностима унутар себе, тако да се одмах по формирању заједничког истражног тима одређује руководна структура, тј. руководилац или руководиоци тима. Конвенција о узајамној помоћи у кривичним стварима Савјета Европе не бави се питањем из које институције треба да долази тај руководилац, тако да то питање препушта националним легислативама држава које улазе у заједнички истражни тим. У принципу, вођа тима може да долази из тужилаштва, суда, полицијске или царинске агенције, што зависи у великој мјери од саме кривичне истраге и легислативе државе чланице тима. Овдје треба нагласити да значајан број држава чланица Европске уније третира заједничке истражне тимове као посебан облик међународне правне помоћи, те се препоручује да за вођу тима буде изабран представник судске или тужилачке организације. Наведеном конвенцијом (члан 13.) одређено је да ће вођа тима бити представник надлежног тијела које судјелује у криминалистичком истраживању и представљаће државу чланицу у којој тим дјелује, што значи да тим има стално руководство које је у његовом главном сједишту. Невезано за овај став Конвенције, постоји и тумачење ове одредбе према којем вође тима морају долазити из свих држава чланица тима у којима се активно спроводе истражне радње доказивања конкретне кривичне дјела због којег је и формиран заједнички истражни тим. Упориште овог задњег тумачења налази се у стандардном моделу уговора о формирању заједничког истражног тима који предвиђа да ће вође тима бити представници надлежних тијела у земљи чланице гдје тим дјелује и под чијим руковођењем чланови заједничких истражних тимова морају спроводити добијене задатке у државама којима припадају. Ова могућност да постоји више вођа заједничког истражног тима који долазе из држава које га чине, преферира се од стране већине држава чланица Европске уније. Нужно је при томе водити рачуна да је свим члановима тима јасна руководећа структура и да та евентуална „флуидна“ руководећа структура мора бити јасно дефинисана и да је обезбијеђена непрекидна комуникација између њих.

Активности чланова заједничког истражног тима реализују се у складу са прокламованим циљевима који су дефинисани уговором о његовом оснивању. С тим у вези јасно је колико је важно да се прецизно дефинишу ова питања како би све државе чланице јасно биле упознате са управљачком структуром и обавезама које преузимају прихватањем рада у заједничком истражном тиму. При раду у заједничком истражном тиму направљена је разлика између чланова и „изасланих“ чланова који дјелују у склопу тима. Изаслани чланови тима потичу из држава чланица изван државе чланице у којој тим непосредно предузима радње откривања и доказивања кривичног дјела због којег је формиран. Овим „изасланим“ члановима се уговором о оснивању заједничког истражног тима може дозволити да непосредно присуствују оперативним активностима чланова тима као што је нпр. претрес

објекта, па чак и непосредно предузимање појединих истражних радњи ако је то одобрено од стране надлежног тијела државе у којој се истражна радња изводи, али и државе чланице тима чији члан тима је „изаслан“.

Вјероватно најзначајније одредбе везано за заједничке истражне тимове које су предвиђена чланом 13. Конвенције о узајамној помоћи у кривичним стварима Савјета Европе су оне које говоре о могућности да распоређени чланови заједничког истражног тима, кад то потреба налаже да се предузму мјере у држави чланици, могу затражити од својих надлежних тијела да предузму те мјере. Предуслов је да је такав захтјев у складу са националним законодавством државе чланице и његова реализација се разматра у принципу као да се ради о националној истрази. Предвиђање ове могућности има за циљ да се елиминише потреба за подношењем захтјева за пружање међународне правне помоћи чак и код захтјева којима се на одређени начин угрожавају основна права људи као што је нпр. реализовање наредбе за претрес стана осумњиченог. Ова могућност практично значи да нпр. француски полицијски службеник који се прикључио тиму који дјелује у Белгији може затражити од својих колега у француској полицији да изврши налог за претрес који се издаје у складу са француским законима, у Француској у име и за потребе заједничког истражног тима. Треба водити рачуна да у тражењу и примјени појединих радњи може доћи до контаминације доказа на начин да докази до којих се дошло могу бити неупотребљиви у судским поступцима и њихова примјењивост увијек зависи од легислативе у обје државе, због чега је нужно да се анализира законодавство свих страна прије примјене појединих радњи.

Посебна опасност у вези са наведеним проблемом налази се у могућности да истражиоци могу у складу са својим националним прописима заједничком истражном тиму пружити директно информације доступне њиховим државама без званичног тражење и заобилазећи надлежна национална тијела задужена за међународну сарадњу у кривичним стварима.

УЧЕШЋЕ И ПОМОЋ EUROPOLA И EUROJUSTA У РАДУ ЗАЈЕДНИЧКИХ ИСТРАЖНИХ ТИМОВА И СУДЈЕЛОВАЊЕ „ТРЕЋЕ СТРАНЕ“ У ТИМУ

Europol и Eurojust су институције Европске уније које су основане с циљем пружања подршке државама чланицама у борби против тежих облика транснационалног криминала и њихова надлежност и задаци упућују нас да имају централну улогу у раду заједничких истражних тимова. Према релевантним законским рјешењима (Оквирна одлука и Конвенција Савјета Европе о узајамној судској помоћи у кривичним стварима) Europol и Eurojust могу одвојено али и скупа учествовати у заједничком истражном тиму. Облике сарадње и могућности заједничког поступања у раду заједничких истражних тимова ове институције су регулисале Споразумом о сарадњи између Europolа и Eurojustа. Према том Споразуму обје институције могу

примити захтјев за формирање заједничког истражног тима од стране једне или више држава чланица те пружити подршку националним правосудним тијелима и агенцијама за провођење закона током прелиминарних разговора који се воде поводом потребе да се формира такав тим. Помоћ се огледа око изналажења најефикаснијег начина за рад тима, затим давања стручне помоћи и правних савјета те идентификовања истрага које су погодне за формирање заједничких истражних тимова на начин да се прате информације које се свакодневно размјењују посредством Eurorola и Eurojusta. Такође ове институције дају заинтересованим државама просторије за оперативне састанке, техничку помоћ (превођење, финансијску помоћ и административно управљање тимом), аналитичку подршку и координацију око пружања међународне правне помоћи.

Национални чланови и службеници Eurorola и Eurojusta могу учествовати у раду заједничких истражних тимова али их не могу водити и не могу учествовати у спровођењу мјера присиле. То њихово учешће се може окарактерисати као рад у „капацитету за подршку“ заједничком истражном тиму.

Прописима Европске уније дефинисано је да само државе чланице могу бити пуноправне чланице заједничких истражних тимова, док друге државе могу учествовати у његовом раду али њихови представници не могу постати чланови или делегирани чланови тима. Наведено лимитирано чланство трећих држава у раду заједничког истражног тима практично значи да нпр. право присуствовања провођењу одређених истражних радњи не примјењује се на представнике треће стране осим ако није изричито наведено другачије. У случају да заједнички истражни тим током рада има потребу за помоћ треће стране, захтјевом за помоћ тој страни се обраћа држава чланица заједничког истражног тима гдје се конкретна радња врши, а у складу са релевантним правним прописима и споразумима који постоје у земљи примаоцу захтјева. Наведено важи и за Босну и Херцеговину која може бити чланица по позиву једне од држава пуноправних чланица заједничког истражног тима, преко које може и да добија подршку и помоћ Eurorola и Eurojusta у раду својих чланова у тиму. Рад и формирање заједничких истражних тимова Босне и Херцеговине са државама потписницама Конвенције о полицијској сарадњи у Југоисточној Европи⁷ која је ступила на снагу 10. септембра 2007. године представља правни оквир у којем Босна и Херцеговина пуноправно учествује у формирању заједничких истражних тимова на регионалној основи, а такође, на глобалном плану, рад представника БиХ у заједничком истражном тиму је дефинисан одговарајућим одредбама Конвенције Уједињених нација против транснационалног организованог криминала и Конвенције Уједињених нација против корупције. С обзиром да је фокус рада усмјерен на Европску унију, у раду неће детаљније бити обрађен поменути законски оквир.

⁷ Види: <http://www.pccseesecretariat.si>.

УГОВОР О ФОРМИРАЊУ ЗАЈЕДНИЧКОГ ИСТРАЖНОГ ТИМА

Конвенцијом Савјета Европе о узајамној судској помоћи у кривичним стварима регулише се да се заједнички истражни тим формира на основу писаног уговора из разлога што је правни оквир на основу којег се формира доста широко постављен и оставља доста широк дијапазон дискреционих овлашћења које је неопходно уговорно регулисати. Што прецизније написан уговор гарантује мање губитка времена и енергије у евентуалним каснијим дискусијама о детаљима заједничког ангажмана у конкретној кривичној истрази поводом које је формиран тим, посебно кад знамо да истрага озбиљног транснационалног криминала захтијева ефикасан рад цијелог тима одмах од почетка истраге. С тим у вези, Савјет Европе усвојио је 8. маја 2003. године Препоруку о моделу уговора о оснивању заједничког истражног тима. Имајући у виду да се уговор о формирању заједничког истражног тима може објелоданити под одређеним околностима током судског поступка, потребно је да се приликом његовог закључивања посебно обрати пажња на:

- дефинисање циља заједничког истражног тима како би се спријечио одлив информација у вези са другим осумњиченим који су предмет других истрага;
- идентитет чланова тима може се приложити у виду анекса или послати засебно како би се избјегло објелодањивање нпр. прикривених истражилаца и сл.
- садржај уговора у смислу да садржи само главне одредбе и јасну подјелу надлежности између чланова;
- законске разлике важне за рад тима и
- сваки уговор о формирању заједничког истражног тима има одређене специфичности које су произашле из конкретног случаја.

Обавезни дијелови Уговора о формирању заједничког истражног тима су:

1. Стране потписнице уговора;
2. Циљ заједничког истражног тима;
3. Приступ тиму (агенције за провођење закона које учествују у истрази и имена);
4. Период за који се формира заједнички истражни тим;
5. Државе у којима ће се изводити истражне радње од заједничког истражног тима;
6. Руководилац/оци заједничког истражног тима;
7. Докази које треба прибавити радом заједничког истражног тима и полазна основа;
8. Начин измјена и допуна уговора о заједничким истражним тимовима.

ЗАКЉУЧАК

Концепт заједничког истражног тима производ је вјеровања да постојеће традиционалне методе међународне полицијске и правосудне сарадње нису често најбољи па ни довољан инструмент за ефикасно реаговање на прекогранични криминал.

Заједнички истражни тимови су осмишљени и креирани као флексибилно средство за подршку вођењу истрага код транснационалног криминала који такође има за циљ и унапређење међусобног повјерења између држава Европске уније, као и са трећом страном која учествује у раду тима. Примарни задатак заједничког истражног тима је побољшање ефикасности истраге кривичних дјела транснационалног криминала. Поред овог примарног задатка, заједнички истражни тимови нуде и бројне друге предности за лица која учествују у његовом раду. Треба имати у виду да нису све истраге транснационалног криминала адекватне за формирање заједничког истражног тима и у одлучивању о формирању тима важно је тражити мишљење искусних стручњака, с чим у вези је и улога Europol и Eurojusta од великог значаја. Као посебно погодне криминалне области за формирање заједничких истражних тимова су: трговина људима, кријумчарење мигрантима, кријумчарење наркотика, тероризам у случају кад се држава у којој је планиран напад разликује од државе гдје су прикупљени први обавјештајни подаци итд.

CONCLUSION

The concept of a joint investigation team is a product of a belief that the existing traditional methods of international police and judicial cooperation are often not the best and even sufficient instrument for reacting to cross-border crime.

Joint investigative teams are conceived and designed as a flexible means for support to conducting investigations in transnational crime cases that is also aimed at developing mutual trust between EU member states and the third party taking part in the team operation. The primary goal of the joint investigation team is to improve the efficiency in investigation of transnational criminal offences. In addition to this primary task, joint investigation teams also offer other advantages to persons participating in their operation. One should bear in mind that not all investigations of transnational crime are adequate for establishing a joint investigation team. Therefore, it is also important to seek opinion from experienced professionals when establishing the team. In this regard, the role of EUROPOL and EUROJUST is very important. The criminal fields that are specifically suitable for establishing joint investigation teams are: trafficking in persons, smuggling of migrants, smuggling of drugs, terrorism where the country in which the attack has been planned is different from the one in which intelligence has been collected etc.

ЛИТЕРАТУРА

1. Андреов, М. 2002. Европол, Европа од А до Ш, Бон: Фондација Конрад Аденауер
2. Јовић, В. 2010. Међународни правни стандарди у контексту међународне кривичноправне и полицијске сарадње, Бања Лука: Зборник радова Интернационална асоцијација криминалиста,
3. Бејатовић, С. 2007. Међународна кривичноправна помоћ и међународни кривични суд, Правни информатор, Интермекс.
4. Приручник о заједничким истражним тимовима, SEROL 2013. година
5. Акт Савјета министара ЕУ од 29. маја 2000. године којим се у складу са чланом 34. Уговора о ЕУ доноси Конвенција о узајамној судској помоћи у кривичним стварима која обухвата државе чланице ЕУ(ОЈС197)
6. Оквирна одлука 2002/465/ЈНА о заједничким истражним тимовима (ОИ L 162 од 20.06.2002)
7. <http://www.pccseesecretariat.si>.

JOINT INVESTIGATION TEAM- BEST PRACTICE FOR EFFICIENT FIGHT AGAINST ORGANIZED CRIME IN THE EUROPEAN UNION

PhD Aleksandar Faladzic

Abstract:

Considering the fact that in the modern world the state borders represent almost no problem for the perpetrators of criminal offenses, especially for organized criminal groups, the international criminal justice cooperation (police and judiciary) became the means without which one cannot imagine effective crime countering, especially when it comes to organized crime. Contrary to the above stated we have the general principle of state sovereignty, which is especially highlighted in the application of criminal law norms. The consequences of maintaining this principle are, as far as the criminal matters are concerned, such that they unambiguously lead to numerous restrictions both in the investigative and in the trial phase and even later in terms of extradition and serving criminal sentences in another country.

We are witnessing the fact that the process of limiting national sovereignty in criminal matters is being implemented within the framework of the European Union as a result of appreciation of the fact that contemporary transnational crime threatens all countries alike, and that it may be successfully combated only with joint forces. The aim of this paper is to have the institute of joint investigation teams in the European Union (EU) defined from both normative and practical perspectives, to have its capabilities demonstrated as well as advantages that it brings to the EU member states and the way in which it practically functions and how third countries (countries that are not members EU) may participate in it. The paper will also present the role of Europol and Eurojust as institutions of special importance for the EU in the fight against crime.

Bosnia and Herzegovina and the Republic of Serbia are on their path towards the EU and the objective of this paper is to inform Judges, Police Investigators, Prosecutors and Academics about this important EU institute for combating transnational crime, its opportunities and obligations that will "soon" emerge before us.

Keywords: Joint Investigation Teams, European Union, transnational crime, police and prosecutors.